

Er kwam gebrek aan alles. Koffie, thee, boter, brood, aardappelen, sigaretten, textiel. Alles kwam op de bon en de hoeveelheid, die je kon kopen werd steeds kleiner. Al onze voorraden gingen naar de Duitse legers. Er werden surrogaten vervaardigd en men moest uren in de rij staan voor de winkels.

Er werden recepten verstrekt voor het eten van brandnetels, bladeren van de paardebloem, vogelmuur enz.

Bijvoorbeeld: Brandnetels.

De jonge zachte lichte toppen worden verzameld.

De brandnetels met kokend water overgieten, wasschen en goed laten uitlekken. De groente met aanhangend water opzetten.

De Duitsers gingen zich steeds meer bemoeien met ons privé-leven. Ook de kunstenaars ontkwamen er niet aan. Zij moesten zich aansluiten bij één der gilden van de Nederlandsche Cultuurkamer. Wanneer ze dat niet deden mochten ze niet meer publiceren, exposeren of optreden. Op 27 april 1942 kwam de volgende beschikking:

"Een Jood, die zich in het openbaar vertoont, moet een jodenster (zie kافت) dragen"

Joden mochten overdag niet meer op straat, niet op banken zitten, niet vóórlopen ramen staan zonder ster op. Meer en meer worden de Joden achtervolgd en massaal weggevoerd naar de kampen. De Duitser Aus der Fünten, die nu nog in Breda gevangen zit als oorlogsmisdadiger, loofde f. 7,50 per Jood uit. Vele Nederlanders verraden hun medeburgers, maar ook zijn er die zel helpen en hen een onderduikplaats geven. Ook niet Joodse Nederlanders worden achtervolgd. De mannen tussen 18 en 40 jaar, die door de Duitsers gedwongen worden te werken in de Duitse oorlogs-industrie. Mensen van de verzetsbewegingen; studenten, die alleen mogen studeren wanneer ze een loyaliteitsverklaring tekenen, en die deze niet tekenen; artsen, die weigeren lid te worden van de Artsenkamer;

De Duitsers nemen vooraanstaande Nederlanders in gijzeling(o.a. Willem Drees en de schrijver Vestdijk) en zodra er iets gebeurt, wat hen niet zint worden er mensen uit deze groep doodgeschoten.

In juli 1942 moet iedere Nederlander zijn fiets inleveren. In mei 1943 moeten de radiotoestellen er aan geloven. Het gewapend verzet blijft groeien. Er komen aanslagen op distributiekantoren om bonkaarten te bemachtigen (voor de onderduikers) De NSB'ers krijgen steeds mooiere baantjes en maken zich nog gehater dan de Duitsers.

Mensen die onderduikers wilden verbergen ontbrak het niet aan fantasie.

Westerbork, in Drente, was het doorgangskamp voor de Joden. Wanneer ze afgevoerd waren werden hun huizen door de Duitsers leeggeroofd. Elke week vertrok er van Westerbork een volle trein (beestenwagens) naar de concentratiekampen (Bergen Belsen, Auschwitz, Theresienstadt, en vele anderen). Alleen uit Nederland zijn